

Poradná rada európskych sudcov(CCJE)
Stanovisko č. 1(2001) Poradnej rady európskych sudcov (CCJE) do
pozornosti Výboru ministrov Rady Európy o štandardoch týkajúcich sa
nezávislosti justície a nepreložiteľnosti sudcov

(Odporúčanie č. R (94) 12 O nezávislosti, efektívnosti a úlohe sudcov a relevantnosti jeho a ostatných štandardov na súčasné problémy v tejto oblasti)

1. Poradná rada európskych sudcov (CCJE) vypracovala toto stanovisko na základe odpovedí členských štátov na dotazníky, textov vypracovaných pracovnou skupinou CCJE a textov pripravených prezidentom a viceprezidentom CCJE a špecialistom CCJE v tejto oblasti, pánom Giacomo OBERTO (Taliansko).

2. Materiál, ktorý mala CCJE k dispozícii zahŕňa množstvo vyhlásení viac alebo menej oficiálnych týkajúcich sa princípov sudcovskej nezávislosti.

3. Ako najdôležitejšie formálne pramene uvádzame:

° základné princípy OSN o nezávislosti justície (1985),

° Odporúčanie č. R(94)12 Výboru ministrov Rady Európy členským štátom o nezávislosti, efektívnosti a úlohe sudcov

4. Menej formálne pramene:

° Európska charta o Štatúte sudcov prijatá účastníkmi z európskych krajín a dvoma medzinárodnými sudcovskými asociáciami na stretnutí v Štrasburgu, 8.-10- júla 1998, podporená zasadnutím prezidentov najvyšších súdov centrálnej a východnej Európy v Kyjeve, 12. - 14. októbra 1998 a následne zasadnutím sudcov a reprezentantov ministerstiev spravodlivosti 25 európskych krajín v Lisabone, 8. – 10. Apríla 1999,

° vyhlásenia delegátov najvyšších súdnych rád, alebo sudcovských asociácií, ako napríklad stretnutie vo Varšave 23. – 26. júna 1997.

5. Ostatné materiály spomenuté počas CCJE diskusií :

° Vyhlásenie z Pekingu o princípoch nezávislosti justície v Lawasia regióne (august 1997), podpísaný 32 najvyššími sudcami tohto regiónu,

° Latimer Guidelines pre Commonwealth (Britské spoločenstvo národov) (19. Jún 1998), závery kolokvia, ktorého sa zúčastnili zástupcovia z 23 krajín Commonwealth, alebo zámorských teritórií a sponzorované sudcami krajín Britského spoločenstva národov a právnikov, s podporou sekretariátu a kancelárie Commonwealth.

6. Počas diskusie členovia CCJE zdôraznili, že kritickým nie je precizovanie princípov a ešte menej harmonizácia inštitúcií, ale efektívnosť princípov, ktoré už sú stanovené.

7. CCJE zvažuje, či je vhodné ďalej rozvíjať a zdokonaľovať existujúce všeobecné princípy.

8. Účelom tohto stanoviska je podrobnejší pohľad na množstvo diskutovaných tém za účelom identifikácie problémov týkajúcich sa nezávislosti sudcov.

9. Navrhujú sa nasledovné tematické okruhy:

° podstata sudcovskej nezávislosti

° úroveň na ktorej je sudcovská nezávislosť garantovaná

° základné princípy menovania do funkcie a funkčného postupu

° menujúce a poradné orgány

° funkčné obdobie – menovanie do funkcie

° funkčné obdobie – nepreložiteľnosť a disciplína

° odmeňovanie

° ochrana pred neprimeranými vonkajšími vplyvmi

- ° nezávislosť v rámci justície
- ° postavenie sudcu

Pri skúmaní týchto tém sa CCJE snažila identifikovať určité príklady problémov týkajúcich sa ohrozenia nezávislosti, na ktoré bola upozornená. Tiež identifikovala dôležitosť diskutovaných princípov, najmä pokiaľ ide o organizáciu a prax pri menovaní a opätovnom menovaní sudcov do medzinárodných súdov. Tejto problematike sa venuje v bodoch 52, 54 – 55.

Podstata sudcovskej nezávislosti

10. Sudcovská nezávislosť je základným predpokladom právneho štátu a fundamentálnou zábezpečkou spravodlivého súdneho procesu. Sudcovia sú poverení definitívne rozhodovať o živote, slobodách, právach, povinnostiach a vlastníctve občanov“(citát so základných princípov OSN, ktoré zazneli aj v deklarácii z Pekingu; čl. 5 a 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv). Ich nezávislosť nie je ich privilegiom, alebo výsadou v prospech ich vlastných záujmov, ale záujmom právneho štátu a všetkých tých, ktorí hľadajú a očakávajú spravodlivosť.

11. Táto nezávislosť musí existovať vo vzťahu k spoločnosti ako takej a rovnako vo vzťahu k účastníkom konkrétneho konania v ktorom sudca rozhoduje. Súdna moc je jedným z troch základných a rovnocenných pilierov v modernej demokratickej spoločnosti. Má dôležitú úlohu a funkcie vo vzťahu k ostatným dvom pilierom. Zabezpečuje, že vláda a administratíva budú volané na zodpovednosť za ich činnosť a pokiaľ ide o legislatívu, tam zabezpečuje, že riadne prijaté zákony budú vynútiteľné a do väčšej či menšej miery v súlade s ústavou, resp. právnymi predpismi vyššej právnej sily (napríklad právo Európskej únie). Aby mohla tieto úlohy plniť, súdna moc musí byť nezávislá od týchto dvoch mocí, čo zahŕňa neprípustnosť akýchkoľvek neprimeraných konexií a ovplyvňovania zo strany týchto mocí. Nezávislosť tak slúži ako garant nestrannosti. Toto má nevyhnutne dopad na všetky aspekty sudcovskej kariéry: od vzdelávania, cez menovanie do funkcie, funkčný postup až k disciplinárnej zodpovednosti.

12. Sudcovská nezávislosť predpokladá absolútnu nestrannosť sudcov. Keď rozhodujú spor medzi akýmikoľvek stranami, sudcovia musia byť nestranní, čo znamená slobodní od akýchkoľvek konexií, náklonnosti alebo zaujatosti, ktoré ovplyvňujú – alebo sa môžu zdať že ovplyvňujú, ich spôsobilosť rozhodovať nezávisle. V tejto súvislosti je sudcovská nezávislosť rozvinutím základného princípu „nikto nemôže byť sudcom v jeho vlastnom prípade“. Tento princíp má oveľa väčší význam než len pre konkrétnych účastníkov súdneho konania. Nielen účastníci súdneho konania, ale celá spoločnosť musí byť schopná dôverovať súdnej moci. Preto sudca nielenže musí byť oslobodený od akýchkoľvek nevhodných vzťahov, zaujatosti alebo vplyvov, ale za takého ho musí považovať aj priemerný pozorovateľ. V opačnom prípade môže byť dôvera v nezávislosť súdnej moci oslabená.

13. Podstata sudcovskej nezávislosti, ako je definovaná vyššie, poskytuje kľúč na posúdenie jej praktických aspektov, ako sú opatrenia nevyhnutné na jej zabezpečenie a prostriedky ktorými môže byť zabezpečená na ústavnej alebo nižšej legislatívnej úrovni, ako aj v dennodennej praxi v jednotlivých štátoch. Toto stanovisko je zamerané skôr na všeobecný inštitucionálny rámec a garancie zabezpečujúce sudcovskú nezávislosť v spoločnosti, než na princípy vyžadujúce osobnú nezávislosť sudcu (skutočnú aj zdajúcu sa) v konkrétnom prípade. Hoci tieto témy sa prekrývajú, CCJE navrhuje venovať sa druhej v poradí, pri preskúmaní sudcovského správania a štandardov vystupovania.

Úroveň na ktorej je sudcovská nezávislosť garantovaná

14. Sudcovská nezávislosť by mala byť garantovaná vnútroštátnymi štandardmi na najvyššej možnej úrovni. Z toho vyplýva, že štáty by mali koncept sudcovskej nezávislosti zahrnúť alebo do ústav, alebo do základných princípov uznávaných krajinami, ktoré nemajú písanú ústavu, ale v ktorých rešpekt voči nezávislosti justície je garantovaný dlhoročnou kultúrou a tradíciou. To znamená základnú dôležitosť nezávislosti a zároveň uznanie špecifickej pozície „common law“ jurisdikcií (Anglicko, Škótsko) s dlhou tradíciou nezávislosti, ale bez písanej ústavy.

15. Základné princípy OSN stanovujú, že sudcovská nezávislosť má byť „garantovaná štátom a uchovaná v ústave, alebo základnom zákone štátu“. Odporúčanie č. R(94) 12 špecifikuje (v prvej vete Princípu I.2), že „sudcovská nezávislosť má byť garantovaná zhodne s ustanoveniami (Európskeho) dohovoru (o ľudských právach) a ústavnými princípmi, napríklad vložením špeciálnych ustanovení do ústav alebo základných zákonov, alebo zahrnutím ustanovení tohto odporúčania do vnútroštátneho práva“.

16. Európska charta o Štatúte sudcov stanovuje ešte špecifickejšie: „V každom európskom štáte sú základné princípy postavenia sudcov stanovené vnútroštátnymi normami najvyššej úrovne a ich pravidlá v právnych normách minimálne na úrovni zákona“. CCJE podporuje tieto špecifickejšie definície Európskej charty a odporúča ich prijatie namiesto menej špecifických ustanovení prvej vety Princípu I.2. Odporúčania č. R (94) 12.

Základné princípy menovania do funkcie a funkčného postupu

17. Základné princípy OSN stanovujú (paragraf 13): „Funkčný postup sudcov, tam kde takýto postup existuje, by mal byť založený na objektívnych faktoroch, najmä spôsobilosti, integrite a skúsenosti.“ Odporúčanie č. R (94) 12 je tiež jednoznačné: „Všetky rozhodnutia týkajúce sa profesionálnej kariéry sudcov by mali byť založené na objektívnych kritériách a výber a funkčný postup by mali byť založené na hodnotách s dôrazom na kvalifikáciu, integritu, schopnosť a efektívnosť.“ Toto odporúčanie jednoznačne stanovuje, že je aplikovateľné na všetky osoby vykonávajúce funkciu sudcu vrátane tých, ktorí sa zaoberajú ústavným, trestným, občianskym, obchodným a správnym právom (rovnako ako prísediacich a iné osoby vykonávajúce súdne funkcie). Všeobecne sa akceptuje, že výber resp. menovanie do funkcie má byť kvalitné a malo by byť založené na objektívnych kritériách s vylúčením akýchkoľvek politických súvislostí.

18. Hlavnými problémami zostáva (a) naplnenie všeobecných výrazov „na profesionálnych vlastnostiach založené“ menovanie do funkcie a „objektívnosť“ a (b) spojenie teórie s realitou. Táto téma úzko súvisí s ďalšími – „menujúci orgán“ a „funkčné obdobie“.

19. V niektorých krajinách existuje, v súlade s ústavou, priamy politický vstup do procesu menovania sudcov. Tam, kde sú sudcovia volení (či už priamo občanmi vo Švajčiarsku na kantonálnej úrovni, alebo parlamentom vo Švajčiarsku na federálnej úrovni, v Slovinsku a v „bývalej Juhoslovanskej republike Macedónsko“, v prípade Federálneho ústavného súdu Nemecka a časť členov Ústavného súdu Talianska) je bezpochyby cieľom dať súdnej moci pri vykonávaní jej funkcií určitý priamy demokratický základ. Menovanie alebo funkčný postup nemôže byť zverený úzkej skupine politických záujmov. Ak existuje akékoľvek riziko, že sa niečo takéto chystá, v takom prípade tieto metódy môžu byť viac nebezpečné než užitočné.

20. Dokonca aj tam, kde existujú samostatné orgány, ktorým je zverené a ktoré sú zodpovedné za menovanie a funkčný postup sudcov, v praxi nie je možné vylúčiť politické vplyvy. Napríklad v Chorvátsku má zodpovednosť za menovanie sudcov Súdna rada zložená z 11 členov (7 sudcov, 2 advokáti, 2 profesori), ale týchto 11 členov, ktorí sú volení Snemovňou reprezentantov Chorvátskeho parlamentu, navrhuje minister spravodlivosti a

Súdna rada musí s legislatívnym výborom parlamentu, ktorý je kontrolovaný vládnu stranou, konzultovať každé jedno takéto menovanie. Napriek tomu, že čl. 4 novelizovanej ústavy Chorvátska odkazuje na trojdelenie mocí, obsahuje tiež ustanovenia o vzájomnej spolupráci a recipročnej kontrole, ktorá určite nevyklučuje politický vplyv na menovanie sudcov a ich funkčný postup. V Írsku, hoci existuje menovacia komisia, politické záujmy môžu určovať, ktorý z kandidátov schválených komisiou bude skutočne menovaný ministrom spravodlivosti (menovacia komisia nehrá žiadnu úlohu pri funkčnom postupe sudcov).

21. V ostatných krajinách v súčasnosti fungujúce systémy rozlišujú krajiny s kariérnymi sudcami (väčšinou krajiny s kontinentálnym právnym systémom) a tými, kde sú sudcovia menovaní z kategórie skúsených praktikov (napr. „common law“ krajiny ako Cyprus, Malta, Veľká Británia a ostatné krajiny ako Dánsko).

22. V krajinách s kariérnymi sudcami počiatočné menovanie kariérneho sudcu zvyčajne závisí od úspešného zloženia skúšok. Tu sa zdá byť dôležité (a) či je výberové konanie dostačujúce – nemali by byť osobnostné kvality vyhodnocované a praktické skúsenosti vyučované a skúšané? (b) či by mal byť v tejto etape zainteresovaný orgán nezávislý od výkonnej a zákonodarnej moci - v Rakúsku napríklad osobné senáty zložené z 5 sudcov majú formálnu úlohu pri odporúčaní funkčného postupu, ale nie v prípade menovania sudcov.

23. Naopak, v krajinách, kde sudcovia môžu byť menovaní z kategórie skúsených praktikov skúšky pravdepodobne nie sú relevantné a rozhodujúcimi pre menovanie sú praktické skúsenosti kandidátov a konzultácie s inými osobami, ktoré majú priame skúsenosti s kandidátmi.

24. Vo všetkých vyššie uvedených prípadoch je potrebné dodržiavať objektívne štandardy nielen preto, aby sa eliminoval politický vplyv, ale aj z iných dôvodov, ako sú riziko nadržiavania, konzervativizmus a rodinkárstvo, ktoré sa objavujú, ak sa proces ustanovovania do funkcie vedie neštruktúrovaným spôsobom na báze osobných doporučení.

25. Akékoľvek „objektívne kritériá“ prijaté v snahe zabezpečiť, aby výber a kariéra sudcov boli založené na profesionálnych vlastnostiach s dôrazom na kvalifikáciu, integritu, spôsobilosť a efektívnosť sú záväzné vo všeobecnom slova zmysle. Aj tak je napokon rozhodujúci ich aktuálny obsah a efekt v tom ktorom konkrétnom štáte. CCJE odporučila, aby orgány členských štátov zodpovedné za organizáciu a uskutočňovanie výberu a funkčného postupu sudcov zaviedli, zverejnili a zefektívnili objektívne kritériá s cieľom zabezpečiť, že výber a funkčný postup sudcov budú založené na profesionálnych vlastnostiach s dôrazom na kvalifikáciu, integritu, spôsobilosť a efektívnosť. Keď sa tak stane, orgány zodpovedné za akékoľvek menovanie alebo funkčný postup budú povinné postupovať v zmysle týchto kritérií a budú schopné minimálne preskúmať obsah prijatých kritérií a ich praktický dopad.

26. Z odpovedí na dotazník vyplýva, že vo všeobecnosti existuje široký nedostatok takýchto publikovaných kritérií. Základné kritériá publikoval Lord kancelár vo Veľkej Británii, škótska vláda vydala konzultačný materiál. Austrálsky právny poriadok definuje kritériá pre kariérny postup. Veľa krajín sa spolieha na integritu nezávislých sudcovských rád zodpovedných alebo odporúčajúcich menovanie do funkcie, napr. Cyprus a Estónsko. Vo Fínsku príslušná poradná rada porovnáva profesionálne vlastnosti kandidátov a jej odporúčania akéhokoľvek menovania obsahujú aj odôvodnenie takéhoto rozhodnutia. Podobne na Islande výberová komisia predkladá ministrovi spravodlivosti písomné hodnotenia kandidátov na sudcov okresných súdov, kým najvyšší súd radí pri posudzovaní spôsobilosti kandidátov na sudcov najvyššieho súdu. V Nemecku na federálnej aj regionálnej úrovni rady pre výber sudcov môžu byť zodpovedné za predloženie písomných návrhov (bez detailnejšieho odôvodnenia) o vhodnosti kandidátov na funkciu sudcu a funkčný postup, ktoré síce nie sú záväzné pre ministra spravodlivosti, ale niekedy môžu viesť k (verejnej) kritike, pokiaľ ich minister spravodlivosti nerešpektuje. Odôvodňovanie takýchto rozhodnutí môže byť považované za ozdravný proces a pravdepodobne umožní nazrieť dovnútra procesu realizácie objektívnych

kritérií v praxi, ale v individuálnych prípadoch môže viesť k nesúhlasu (napr. citlivosť rozhodovania medzi blízko porovnateľnými kandidátmi a súkromie s ohľadom na zdroje informácií).

27. V Litve, napriek tomu, že neexistujú žiadne jasné kritériá upravujúce funkčný postup, je výkon funkcie sudcov okresných súdov pravidelne monitorovaný tak z pohľadu kvantitatívnych ako aj kvalitatívnych kritérií, založených najmä na štatistikách (vrátane štatistických údajov týkajúcich sa zrušovania rozhodnutí v odvolacom konaní) a výsledné správy sú predkladané oddeleniu správy súdov na ministerstve spravodlivosti. Minister spravodlivosti hrá len nepriamu úlohu pri výbere a funkčnom postupe sudcov. Avšak monitorovací systém je ostro kritizovaný Litovskou sudcovskou asociáciou. Štatistické údaje majú dôležitý spoločenský význam pri pochopení a zdokonalení práce a fungovania súdov. Ale nemožno ich stotožňovať s objektívnymi kritériami ako takými, či už pri hodnotení, výbere, alebo pri funkčnom postupe sudcov. V tomto kontexte je preto potrebné byť veľmi opatrný pri používaní štatistických údajov.

28. V Luxemburgu je funkčný postup vo všeobecnosti založený na seniorskom princípe. V Holandsku existujú stále prvky seniorského princípu a v Belgicku a Taliansku sú objektívne definované kritériá seniorského princípu a podmienky určujúce funkčný postup. V Rakúsku, pokiaľ ide o odporúčania personálnych senátov (zložených z 5 sudcov) ministri spravodlivosti pri funkčnom postupe sudcov, sa seniorský princíp uplatňuje len v prípade rovnakých profesionálnych spôsobilostí kandidátov.

29. Európska charta o Štatúte sudcov sa venuje systémom funkčného postupu „kde tieto nie sú založené na seniorskom princípe“ (článok 4.1.) a v dôvodovej správe („Explanatory Memorandum“) sa uvádza, že je to „systém, ktorý Charta v žiadnom prípade nevyklučuje, nakoľko poskytuje veľmi efektívnu ochranu nezávislosti“. Napriek tomu, že adekvátne skúsenosti sú relevantným predpokladom pre funkčný postup, CCJE má za to, že seniorský princíp v modernom svete už nie je možné vo všeobecnosti akceptovať ako základný princíp určujúci funkčný postup. Verejnosť má silný záujem nielen pokiaľ ide o nezávislosť, ale aj o kvalitu súdnej moci a najmä v časoch zmien aj o kvalitu predstaviteľov justície. Systém založený len na seniorskom princípe môže znamenať potenciálne ohrozenie dynamiky vývoja čo nie je možné ospravedlniť žiadnym reálnym posilnením nezávislosti. CCJE však pripomína, že seniorský princíp založený na rokoch odborných skúseností môže napomáhať pri podpore nezávislosti.

30. V Taliansku a do istej miery aj vo Švédsku, postavenie, funkcia a odmeňovanie sudcov nie sú zviazané. Odmeňovanie vyplýva takmer automaticky zo služobného veku a skúseností a vo všeobecnosti sa neodvíja od postavenia alebo funkcie. Postavenie závisí od funkčného postupu ale nezahŕňa automaticky pôsobenie na inom súde. Tak sudca odvolacieho súdu môže uprednostniť pôsobenie na súde prvej inštancie. Z tohto pohľadu je cieľom systému posilniť nezávislosť odstránením akýchkoľvek finančných pohnútok pri snahe o funkčný postup.

31. CCJE skúmala aj otázku rovnoprávnosti medzi ženami a mužmi. „Latimer House Guidelines“ hovorí: „Ustanovenie do funkcie na všetkých stupňoch súdov musí mať za cieľ dosiahnutie rovnoprávnosti medzi ženami a mužmi“. V Anglicku „smerodajné princípy“ Lorda kancelára ustanovujú pre výber striktné na základe profesionálnych vlastností (bez ohľadu na pohlavie, etnický pôvod, osobný stav, sexuálnu orientáciu...) „no na druhej strane Lord kancelár jasne deklaruje, vôľu podporiť uchádzačov o sudcovské funkcie z radov žien a etnických menšín. Obidva tieto ciele sú evidentne vhodné. Rakúsky delegát uviedol, že v Rakúsku v prípade dvoch rovnako kvalifikovaných kandidátov bolo možné vymenovať kandidáta toho pohlavia, ktoré bolo menej zastúpené. Aj za predpokladu, že takéto limitované pozitívne riešenie problému menšinového zastúpenia by nemalo spôsobovať právne problémy, CCJE identifikovala niekoľko praktických problémov: v prvom rade to zvyrazňuje jednu skupinu menšinovo zastúpeného pohlavia a v druhom rade v prípade ktoréhokoľvek

štátu môže vzniknúť spor o tom, čo znamená menšinové zastúpenie v danej oblasti pre relevantne odôvodnenú diskrimináciu.

Menujúce a poradné orgány

32. CCJE postrehla širokú diverzitu v metódach výberu a menovania sudcov. Evidentná jednomyseľnosť je v tom, že výber a menovanie sudcov musí byť založené na profesionálnych vlastnostiach.

33. V súčasnosti používané rozličné metódy pri výbere a menovaní sudcov majú mnoho výhod aj nevýhod: môže sa zdať, že voľby delegujú priamejšiu demokratickú legitimitu, ale vťahujú kandidátov do kampaní, politiky a snahy kupovať alebo dávať výhody. Kooptovanie súčasnými sudcami môže produkovať technicky zdatných kandidátov, ale riskuje konzervativizmus a rodinkárstvo – a v určitom ústavnom ponímaní by mohlo byť považované za pozitívne nedemokratické. Menovanie výkonnou alebo zákonodarnou mocou môže byť tiež odôvodňované posilnením legitímnosti, ale znamená riziko závislosti takýchto kandidátov na ostatných mociach. Iné metódy zahŕňajú nomináciu nezávislým orgánom.

34. Namiesto sú obavy, že súčasná rozdielnosť v prístupe môže mlčky napomáhať pokračujúcemu neprimeranému politickému vplyvu pri výbere a menovaní sudcov. CCJE pripomína názor experta pána Oberta, že neformálne postupy a zjavný politický vplyv pri výbere a menovaní sudcov v niektorých štátoch neboli vhodnými modelmi pre iné štáty, najmä novšie demokracie, v ktorých bolo životne dôležité zabezpečenie sudcovskej nezávislosti vytvorením prísne apolitických menujúcich orgánov.

35. CCJE uvádza príklad jednej novej demokracie, keď v Českej republike sudcov do funkcie menuje prezident republiky na návrh ministra spravodlivosti a pri funkčnom postupe (t. j. preloženie na súd vyššieho stupňa alebo do funkcie predsedu alebo podpredsedu súdu) buď prezident, alebo minister. Neexistuje žiadna Najvyššia súdna rada napriek tomu, že sudcovia zasadať v komisiách, ktoré vyberajú kandidátov na funkciu sudcu.

36. Odporúčanie č. R(94) 12 v súčasnosti vyhradzuje svoje miesto v tejto oblasti. Začína s definovaním nezávislých menujúcich orgánov:

„Autorita, ktorá rozhoduje o výbere a funkčnom postupe sudcov by mala byť nezávislá od vlády a štátnej správy. V snahe ochrániť svoju nezávislosť by malo byť stanovené, že jej členovia sú vybraní sudcami a že rozhoduje o svojich procedurálnych pravidlách“.

Ale potom sa zamýšľa a poskytuje celkom odlišný systém:

„Avšak tam, kde ústavné alebo zákonné ustanovenia a tradície umožňujú, aby boli sudcovia menovaní vládou, musia existovať záruky, že proces výberu a menovania sudcov bude transparentný a nezávislý v praxi a že rozhodnutia nebudú ovplyvňované žiadnymi inými dôvodmi okrem tých, ktoré sa vzťahujú na vyššie uvedené „objektívne kritériá“.

Príklady ktoré nasledujú za „zárukami“ ponúkajú ešte väčší priestor pre oslabenie formálnych procedúr - začínajú so špeciálnym nezávislým poradným orgánom ktorý by mala v praxi rešpektovať vláda, vrátane textu „právo podať odvolanie proti rozhodnutiu na nezávislý orgán“ a končiac so zdvorilou (a nepresne vyjadrenou) možnosťou že postačuje, aby „autorita ktorá vydáva rozhodnutia garantovala ochranu pred neprimeraným a nevhodným vplyvom“.

37. Pozadie týchto formulácií nachádzame v podmienkach roku 1994. Ale CCJE je teraz presvedčená o ich, do určitej miery, vágnej a otvorenej povahe v kontexte rozširujúcej sa Európy, kde ústavné alebo právne „tradície“ sú menej relevantné a formálne procesy sú nevyhnutnosťou, od ktorej je nebezpečné sa odchyliť. Z toho dôvodu má CCJE za to, že každé rozhodnutie týkajúce sa výberu alebo menovania sudcu musí byť založené na

objektívnych kritériách a musí byť buď prijaté nezávislým orgánom alebo subjektom ktorý garantuje, že rozhodnutie je prijaté len na základe takýchto kritérií.

38. CCJE si je vedomá toho, že z dôvodu rozličných systémov v súčasnosti akceptovaných európskymi štátmi nebude možné ísť ďalej. Napriek tomu CCJE je poradným orgánom, ktorý má mandát na posúdenie možných zmien existujúcich štandardov a praxe a tiež rozvoja všeobecne akceptovateľných štandardov. Navyše, Európska charta o Štatúte sudcov už ide o značný kus ďalej než Odporúčanie č. R (94) 12, keď hovorí že:

„V súvislosti s akýmkoľvek rozhodnutím týkajúcim sa výberu, náboru, menovania, funkčného postupu alebo skončenia funkcie sudcu je žiaduca intervencia orgánu, nezávislého od výkonnej a zákonodarnej moci, ktorého minimálne polovica členov je tvorená sudcami volenými svojimi kolegami tak, aby bolo zabezpečené čo najširšie zastúpenie sudcov“.

39. Dôvodová správa vysvetľuje, že „intervencia“ nezávislého orgánu bola myslená dostatočne široko na to, aby pokryla orgán poskytujúci názor, odporúčanie alebo návrh, rovnako ako aktuálne rozhodnutie. Európska charta ide oveľa ďalej než je súčasná prax v mnohých európskych krajinách (nič prekvapivé, delegáti stretnutia najvyšších súdnych rád a sudcovských asociácií vo Varšave 23. – 26. júna 1997 chceli dokonca širšiu justičnú „kontrolu“ nad výberom, menovaním a funkčným postupom sudcov než odporúča Európska charta).

40. Odpovede na dotazník ukázali, že väčšina európskych štátov zaviedla orgán nezávislý od výkonnej a zákonodarnej moci s viac menej exkluzívnou úlohou pri výbere a (kde je to relevantné) funkčnom postupe sudcov: príkladom sú Andorra, Belgicko, Cyprus, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Island, Taliansko, Litva, Moldavsko, Holandsko, Nórsko, Poľsko, Rumunsko, Rusko, Slovensko, Slovinsko, Macedónsko a Turecko.

41. Absencia takéhoto orgánu je pociťovaná ako slabá stránka v Českej republike. Na Malte takýto orgán existuje, ale za slabé miesto je považovaná tá skutočnosť, že konzultácie s týmto orgánom pre menujúci orgán boli nepovinné. V Chorvátsku je problematická miera potenciálneho politického vplyvu na tento orgán.

42. Za systémy najvyšších súdnych rád, ktoré spĺňajú odporúčania Európskej charty môžu slúžiť nasledujúce tri príklady:

i) Podľa článku 104 Talianskej ústavy sa takáto rada skladá z prezidenta republiky, prvého prezidenta a generálneho prokurátora kasačného súdu, 20 sudcov volených sudcami a 10 členmi volenými parlamentom na spoločnom zasadnutí spomedzi univerzitných profesorov a právnikov s najmenej 15 ročnou praxou. Podľa článku 105, jej zodpovednosťou je „rozhodovať o výbere, menovaní a preložení, funkčnom postupe a disciplinárnych opatreniach sudcov v súlade s pravidlami organizácie justície“.

ii) V Maďarsku bola na základe sudcovských reformných zákonov z roku 1997 zriadená Národná súdna rada, ktorá vykonáva právomoci súdnej správy vrátane menovania sudcov. Rada pozostáva z predsedu najvyššieho súdu (predseda rady), 9 sudcov, ministra spravodlivosti, generálneho prokurátora, predsedu advokátskej komory a dvoch poslancov parlamentu.

iii) V Turecku Najvyššia rada vyberá a rozhoduje a funkčnom postupe tak sudcov, ako aj verejných žalobcov. Je zložená zo siedmich členov, vrátane piatich sudcov buď z kasačného súdu alebo štátnej rady. Minister spravodlivosti je jej predsedom a štátny tajomník ministra spravodlivosti je taktiež ex offio členom rady.

43. Príkladom „common law“ systému je Írsko, kde Ustanovujúca súdna rada („Judicial Appointment Board“) bola založená podľa § 13 zákona o súdoch a sudcoch z roku 1995 („Courts and Courts Officers Act 1995“) za účelom „identifikácie osôb a informovania vlády o vhodnosti týchto osôb na menovanie do funkcie sudcu“. Je zložená z deviatich členov: predseda najvyššieho súdu („Chief Justice“), traja predsedovia vyššieho, krajského a okresného súdu (High Court, Circuit Court and District Court“), generálny advokát

(„Attorney General“)- advokát nominovaný predsedom advokátskej komory („Chairman of the Bar“), solicitor – právnik menovaný predsedom právnickej spoločnosti („Chairman of the Law Society“) a traja členovia menovaní ministrom spravodlivosti, ktorí majú skúsenosti v oblasti obchodu, financií alebo administratíve, alebo ako užívatelia súdnych služieb. Avšak toto usporiadanie nevyklučuje politický vplyv.

44. Nemecký model uvedený vyššie zahŕňa rady, ktorých úlohy sa líšia v závislosti od toho, či ide o federálne alebo zemské súdy a od stupňa súdu. Sú tam súdne rady, ktorých úloha je zvyčajne čisto poradná. Navyše, niekoľko nemeckých „Länder“ ustanovuje, že sudcovia môžu byť vyberaní spoločne, kompetentným ministrom a komisiou pre výber sudcov. Táto komisia má zvyčajne právo veta a je zložená zo sudcov volených ich kolegami, členov parlamentu a právnikov. Účasť ministra spravodlivosti je v Nemecku chápaná ako dôležitý demokratický prvok, nakoľko tento je zodpovedný parlamentu. Skutočnosť, že aktuálny menovací orgán nie je zložený výlučne, resp. z podstatnej časti zo sudcov je chápaná ako ústavne dôležitá.

45. Dokonca aj v krajinách, kde sa dobrá prax zachováva na základe tradícií a neformálnej samo – disciplíny, obvykle pod drobnohľadom médií, narastá v posledných rokoch potreba prijatia objektívnych a formálnych zabezpečení. V iných štátoch, najmä v bývalých komunistických krajinách je táto potreba naliehavá. CCJE má za to, že Európska charta – v rozsahu ktorý vyžaduje účasť (v zmysle dosť širokom na to, aby zahrnul stanovisko, odporúčanie alebo návrh, rovnako ako rozhodnutie) nezávislej autority, zloženej z podstatnej časti z reprezentantov justície vybraných demokraticky ostatnými sudcami, udáva základný smer, ktorý CCJE odporúča nasledovať. Toto je dôležité najmä v krajinách, ktoré nemajú dlhodobo zavedený a demokraticky osvedčený systém.

Funkčné obdobie – menovanie do funkcie

46. Základné princípy OSN, Odporúčanie č. R(94) 12 a Európska charta o Štatúte sudcov sa zmieňujú o možnosti menovania na zákonom určenú pevnú dobu, skôr než do zákonného dôchodkového veku.

47. Článok 3.3. Európskej charty sa tiež odvoláva na menovanie na „dobu súdneho konania, nevyhnutne krátku, po nominácii do funkcie sudcu avšak pred potvrdením na permanentnej báze“.

48. Európska prax vo všeobecnosti uplatňuje ustanovenie do funkcie do dôchodkového veku. Toto je najmenej problematický prístup z pohľadu zachovania nezávislosti.

49. Veľa civilných právnych systémov zakotvuje obdobie tréningu alebo skúšobnú dobu pre nových sudcov.

50. Niektoré krajiny menujú sudcov na určitú dobu (napr. v prípade Federálneho ústavného súdu v Nemecku, na 12 rokov). Sudcovia sú taktiež vo všeobecnosti menovaní na určitú dobu do medzinárodných súdov (napr. Európsky súd pre ľudské práva).

51. V niektorých krajinách existujú „deputy judges“, ktorých funkčné obdobie je taktiež časovo limitované, alebo menej chránené než sudcovia na plný úväzok (full – time judges). Napríklad vo Veľkej Británii a v Dánsku.

52. CCJE má za to, že tam, kde existuje menovanie sudcov na plný úväzok na obmedzené časové obdobie, by nemala byť funkcia obnoviteľná, pokiaľ neexistuje proces ktorý zabezpečí, že:

(i) ak si to sudca želá, znovu vymenovanie do funkcie posudzuje menovací orgán a

(ii) rozhodnutie týkajúce sa znovu vymenovania je založené na čisto objektívnych kritériách bez akéhokoľvek politického vplyvu.

53. CCJE má za to, že pokiaľ je funkčné obdobie sudcov provizórne, alebo časovo limitované, je existencia orgánu zodpovedného za objektivitu a transparentnosť spôsobu vymenovania a

znovu vymenovania sudcov na plný úväzok obzvlášť dôležitá (pozri tiež článok 3.3.Európskej charty).

54. CCJE si je vedomá toho, že súhrn podkladov neodkazuje špeciálne na pozície sudcov na medzinárodnej úrovni. CCJE vznikla na základe odporúčania (č. 23) v správe Skupiny múdrych z roku 1998 (Wise Persons' Report 1998), že priama spolupráca s vnútroštátnymi súdnymi orgánmi by mala byť posilnená a Rezolúcie č.1 prijatej následne na 22. Konferencii ministrov spravodlivosti v Kišiňove (17. - 18. jún 1999), ktorá hovorí o úlohe CCJE napomáhať pri stanovovaní priorit identifikovaných v globálnom akčnom pláne „na posilnenie úlohy sudcov v Európe a poradiť...či je nevyhnutné aktualizovať právne nástroje Rady Európy...“. Globálny akčný plán je zameraný najmä na vnútroštátne právne systémy členských krajín. Avšak netreba zabúdať, že kritériá pre členstvo v Rade Európy zahŕňajú „splnenie záväzkov vyplývajúcich z Európskeho dohovoru o ľudských právach“ a v tejto súvislosti „podriadenie sa jurisdikcii Európskeho súdu pre ľudské práva, záväznej podľa medzinárodného práva, je nad všetku pochybnosť najdôležitejším štandardom Rady Európy“ (Wise Persons' Report, § 9).

55. CCJE je toho názoru, že neustále narastajúci význam nadnárodných súdov a ich rozhodnutí pre vnútroštátne súdne systémy je základom na povzbudenie členských štátov, aby rešpektovali princípy týkajúce sa nezávislosti, nepreložitelnosti, menovania a dĺžky trvania funkcie vo vzťahu k sudcom týchto nadnárodných súdov (pozri najmä bod 52 vyššie).

56. CCJE súhlasí, že dôležitosť záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv akými sú Dohovor a Zmluva o Európskej únii, pre vnútroštátne súdne systémy a sudcov odôvodňuje to, že menovanie a znovu – menovanie sudcov interpretujúcich tieto zmluvy by malo požívať tú istú dôveru a rešpektovať tie isté princípy ako vnútroštátne právne systémy. CCJE ďalej uvádza, že zainteresovanie nezávislej autority uvedenej v bodoch 37. a 45. by malo byť podporované vo vzťahu k menovaniu a znovu menovaniu na medzinárodné súdy. Rada Európy a jej inštitúcie sú stručne povedané založené na viere v spoločné hodnoty nadradené nad tie, ktoré uznáva ktorýkoľvek členský štát a toto presvedčenie sa už do značnej miery prejavilo v praxi. Pokrok dosiahnutý v ich vývoji a aplikácii a vážnosť týchto hodnôt by sa znížila, ak by sa netrvalo na ich aplikácii na medzinárodnej úrovni.

Funkčné obdobie – nepreložitelnosť a disciplína

57. Základnou doktrínou nezávislosti justície je, že funkčné obdobie sudcov je garantované do dosiahnutia dôchodkového veku, resp. uplynutím pevne stanovenej doby: pozri OSN základné princípy, § 12; Odporúčanie č. R (94) 12, Princíp I(2)(a)(ii) a (3) a Princíp VI(1) a (2). Európska charta potvrdzuje že tento princíp sa vzťahuje na menovanie alebo preloženie na iné miesto bez súhlasu (v iných prípadoch ako je reorganizácia súdu, alebo pri dočasnom pridelení), avšak tak Charta, ako aj Odporúčanie sa zhodujú v tom, že preloženie na výkon funkcie na inom súde je možné len na základe disciplinárnej sankcie.

58. CCJE poznamenáva, že v Českej republike neexistuje povinný vek odchodu do dôchodku, ale „sudca môže byť odvolaný z funkcie ministrom spravodlivosti po dovŕšení veku 65 rokov“.

59. Existencia výnimiek zo zásady nepreložitelnosti, najmä tých, ktoré vyplývajú z disciplinárnych sankcií, vedie okamžite k posudzovaniu orgánu, ktorý môže disciplinárne sankcie uložiť, ako aj ku skúmaniu podmienok, za akých môžu byť sudcovia disciplinárne stíhaní. Odporúčanie č. R(94)12, Princíp VI(2) a (3) zdôrazňuje požiadavku precízneho definovania disciplinárnych deliktov za spáchanie ktorých môže byť sudca odvolaný z funkcie, ako aj procesných zásad, ktoré splňajú požiadavky spravodlivého procesu v súlade s Dohovorom. Napriek tomu, že hovorí iba “ Štáty by mali zvážiť ustanovenie špeciálneho kompetentného orgánu, úlohou ktorého bude rozhodovať o akýchkoľvek disciplinárnych sankciách a opatreniach o ktorých nerozhodujú súdy a ktorého rozhodnutia sú preskúmateľné nadriadeným justičným orgánom, alebo ktorý je nadriadeným justičným orgánom sám osebe“.

Európska charta poveruje touto úlohou nezávislú autoritu, ktorá, ako navrhuje charta, môže „intervenovať“ vo všetkých aspektoch výberu a kariéry každého sudcu.

60. CCJE má za to že:

- a) nepreložiteľnosť sudcov je jednoznačným prvkom ich nezávislosti chránený na najvyššej vnútroštátnej úrovni (pozri odsek 16 vyššie);
- b) pokiaľ ide o otázky disciplinárnej zodpovednosti, zvláštna pozornosť musí byť venovaná tomu, aby tieto posudzoval nezávislý orgán v konaní, v ktorom bude zabezpečené plné právo na obhajobu;
- c) bolo by užitočné pripraviť štandardy, ktoré by definovali nielen správanie sa, ktoré môže viesť k odvolaniu z funkcie, ale tiež akékoľvek správanie sa, ktoré môže viesť k disciplinárnym opatreniam alebo k zmene postavenia vrátane napríklad preloženia na iný súd. Detailnejšie stanovisko CCJE o týchto otázkach obsahujúce návrh textu na posúdenie CDCJ bude pripravené CCJE neskôr, keď sa bude zaoberať výlučne štandardmi správania sa, hoci je nad všetku pochybnosť jasné že tu existuje veľmi silná vzájomná súvislosť s témou nezávislosti.

Odmeňovanie

61. Odporúčanie č. R(94)12 hovorí, že „odmeňovanie sudcov má byť garantované zákonom“ a „má byť úmerné vážnosti ich profesie a bremenu zodpovednosti“ (Princíp I(2)(a)(ii) a III(1)(b)). Európska charta priznáva adekvátnemu odmeňovaniu sudcov dôležitú, praktickú a reálnu úlohu pri ochrane „pred tlakmi zameranými na ovplyvňovanie ich rozhodnutí a vo všeobecnosti ich správania...“ a tiež zdôrazňuje dôležitosť garantovania patričného nemocenského a dôchodkového zabezpečenia (odsek 6). CCJE sa plne stotožňuje s týmito ustanoveniami Európskej charty.

62. Kým v niektorých systémoch (napr. severské štáty) postačujú tradičné mechanizmy bez formálnej právnej úpravy, CCJE má za to, že vo všeobecnosti je dôležité (najmä vo vzťahu k novým demokraciám) vytvoriť špecifické zákonné ustanovenia, ktoré budú obsahovať garancie proti redukcii sudcovských plátov a minimálne de facto zabezpečovať nárast plátov v súvislosti s rastom životných nákladov.

Ochrana pred neprimeranými vonkajšími vplyvmi

63. Ochrana pred neprimeranými vonkajšími vplyvmi predstavuje dobre rozoznateľný všeobecný princíp: pozri OSN základné princípy, odsek 2; Odporúčanie č. R (94) 12, Princíp č. I(2)(d), ktorá pokračuje: „Zákon by mal zakotvovať sankcie voči osobám, ktoré hľadajú spôsob, ako ovplyvniť sudcu akýmkoľvek spôsobom“. Základné princípy, ako je ochrana pred neprimeranými vonkajšími vplyvmi a potreba sankcií v extrémnych prípadoch, sú nevyvrátiteľné. CCJE nemá dôvod domnievať sa, že vo vnútroštátnych právnych poriadkoch by tieto princípy neboli patričným spôsobom zakotvené. Na druhej strane, ich uplatňovanie v praxi vyžaduje náležitú opatrnosť, kontrolu a v určitom kontexte znemožnenie politických vplyvov. V tejto súvislosti môže byť diskusia, znalosti a podpora sudcov z rôznych štátov hodnotná. Väčšie problémy však prináša určenie, čo predstavuje neprimerané ovplyvňovanie, najmä pri zabezpečení rovnováhy medzi, napríklad, ochranou súdneho konania proti prekrúcaniu faktov a tlakom, či už zo strany politikov, médií, alebo iných zdrojov a otvorenou diskusiou vo veciach, ktoré sú predmetom verejného záujmu, verejného života resp. ide o slobodu tlače. Sudcovia musia akceptovať, že sú verejnými činiteľmi a nesmú byť príliš citlivej alebo krehkej konštrukcie. CCJE súhlasí že nie je potrebná žiadna alternatíva voči

existujúcim princípom a sudcovia z rôznych štátov môžu profitovať zo spoločných diskusií a výmen informácií v konkrétnych situáciách.

Nezávislosť v justícii

64. Základné pravidlo je, že sudca pri výkone svojej funkcie nie je nikoho zamestnanec. Je nositeľom štátnej moci, služobník zákona a zodpovedný iba zákonu. Je samozrejmé, že sudca rozhodujúci prípad nekoná na nikoho radu alebo inštrukciu tretej strany zvnútra alebo zvonku justície.

65. Odporúčanie č. R(94)12, Princíp I(2)(a)(i) ustanovuje že“ rozhodnutia sudcov nesmú byť predmetom akejkoľvek revízie, okrem odvolacieho konania v súlade s právnou úpravou“ a Princíp I(2)(a)(iv) zakotvuje, že „okrem rozhodnutia o amnestii, milosti a podobného rozhodnutia vláda ani štátna správa nemôžu mať kompetenciu prijať žiadne rozhodnutie, ktoré by mohlo retroaktívne zrušiť rozhodnutie súdu. CCJE poznamenáva, že odpovede členských štátov na dotazníky nasvedčujú tomu, že vo všeobecnosti sú tieto princípy v právnych poriadkoch zavedené a nebolo navrhnuté žiadne doplnenie.

66. CCJE postrehla potenciálne ohrozenie sudcovskej nezávislosti, ktoré môže hroziť zvnútra justície samotnej. Zistila, že sudcovská nezávislosť závisí nielen od oslobodenia od neprímeraných vonkajších vplyvov, ale aj od oslobodenia od neprímeraného ovplyvňovania, ktoré môže v niektorých situáciách prameniť z postoja ostatných sudcov. „Sudcovia musia mať neobmedzenú slobodu rozhodovať nestranne, v súlade s ich svedomím, výkladom faktov a v súlade s prevažujúcimi ustanoveniami zákona“ (Odporúčanie č. R(94)12, Princíp I(2)(d). To platí pre každého sudcu individuálne, čo však nevylučuje použitie doktrín akou je napr. precedens v krajinách „common law“ (t. j. povinnosť sudcov nižších súdov rozhodovať v súlade s judikatúrou vyšších súdov o otázkach výkladu práva).

67. Princíp I(2)(d) pokračuje: „Sudcovia nesmú byť zaviazaní podávať správy o im pridelených veciach nikomu inému mimo justície“. Toto je však z ktoréhokoľvek uhla pohľadu neurčité. „Podávanie správ“ o meritách pridelených vecí, dokonca aj inému členovi justície, budí dojem nekonzistencie s individuálnou nezávislosťou. Avšak, ak bolo konkrétne rozhodnutie až natoľko nekompetentné, že môže vyústiť do disciplinárneho deliktu, môže nastať iná situácia. V takom veľmi odlišnom prípade sudca nebude „podávať správy“ o merite veci, ale odpovedať na obvinenia.

68. Hierarchická moc delegovaná v mnohých právnych systémoch na najvyššie súdy môže v praxi podkopávať individuálnu sudcovskú nezávislosť. Jedným z riešení môže byť prenos všetkých relevantných právomocí na súdnu radu, ktorá by potom chránila nezávislosť vo vnútri aj zvonka justície. Týmto sa vraciame k odporúčaniu Európskej charty o Štatúte sudcov na ktoré sme upozornili v kapitole pod názvom Menujúce a poradné orgány.

69. Systém súdnej inšpekcie v krajinách, kde je zriadený, sa nesmie dotýkať posudzovania merita veci, alebo opravovania rozhodnutí a nesmie viesť sudcov k tomu, že z dôvodu zvýšenia efektívnosti budú uprednostňovať produktivitu na úkor riadneho rozhodovania, ktoré má vyústiť do starostlivo zváženého rozhodnutia majúceho na zreteli záujmy tých, ktorí hľadajú spravodlivosť.

70. CCJE si v tejto súvislosti všimla moderný taliansky systém odmeňovania na základe rozlišovania stupňa a dĺžky funkčného obdobia opísaný vyššie v odseku 30. Cieľom tohto systému je posilniť nezávislosť a tiež to znamená, že ťažké kauzy (v Taliansku napr. mafiánske kauzy) môžu už v prvej inštancii rozhodovať vysoko spôsobilí sudcovia.

Postavenie sudcu

71. Nadpis pokrýva široké pole, ktorého väčšina bude predmetom podrobnejšieho preskúmania, ak sa CCJE rozhodne stanoviť štandardy konkrétnej témy a bude lepšie dovtedy vyčkať. Ide o individuálne témy ako napríklad členstvo v politickej strane a zainteresovanosť v politických aktivitách.

72. Dôležitá téma, ktorá bola predmetom diskusie na plenárnom zasadnutí CCJE sa dotýka vnútornej cirkulácie na postoch sudcu, prokurátora a úradníka ministerstva spravodlivosti v niektorých systémoch. Napriek tejto vnútornej cirkulácii CCJE dospela k záveru, že posudzovanie úlohy, postavenia a povinností prokurátora paralelne so sudcovskými sú mimo jej agendy. Avšak zostávajú dôležité otázky, či je tento systém v súlade so sudcovskou nezávislosťou. Táto téma je podľa názoru CCJE dôležitá pre dotknuté právne systémy. CCJE má za to, že táto téma môže byť predmetom neskoršieho posudzovania, napríklad v súvislosti so skúmaním pravidiel správania sa sudcov, čo si bude vyžadovať vstup ďalších špecialistov.

Závery

73. CCJE je toho názoru, že kľúčovým problémom členských štátov je efektívne uviesť do praxe už vyvinuté princípy (odsek 6) a po preskúmaní štandardov obsiahnutých predovšetkým v Odporúčaní č. R(94)12 o nezávislosti, efektívnosti a úlohe sudcov dospela k nasledujúcim záverom:

(1) Základné princípy sudcovskej nezávislosti musia byť zakotvené na ústavnej alebo inej najvyššej možnej zákonnej úrovni v každom členskom štáte a podrobnejšie špecifikované v príslušných zákonoch (odsek 16);

(2) Autority zodpovedné v každom členskom štáte za prípravu a poradenstvo pri výbere a kariérom postupe sudcov musia predložiť, zverejniť a uviesť do praxe objektívne kritériá s cieľom uistiť, že výber a kariéra sudcov sú založené na hodnotách so zreteľom na bezúhonnosť, odbornosť, spôsobilosť a efektívnosť (odsek 25);

(3) Služobný vek by nemal byť určujúcim kritériom pre služobný postup sudcu. Avšak, adekvátne profesionálne skúsenosti sú dôležité a predpoklady súvisiace s rokmi skúseností môžu prispievať k posilneniu nezávislosti (odsek 29);

(4) CCJE má za to, že Európska charta o Štatúte sudcov – pokiaľ obhajuje intervenciu nezávislej autority, zloženej z podstatnej časti z reprezentantov justície vybraných demokraticky ostatnými sudcami, udáva základný smer, ktorý CCJE odporúča nasledovať (odsek 45);

(5) CCJE je toho názoru, že v krajinách, kde je funkčné obdobie sudcov dočasné alebo limitované, je existencia orgánu zodpovedného za objektivitu a transparentnosť spôsobu vymenovania a znovu vymenovania sudcov na plný úväzok obzvlášť dôležitá (pozri tiež článok 3.3.Európskej charty) (odsek 53);

(6) CCJE súhlasí, že dôležitosť záväzkov vplývajúcich z medzinárodných zmlúv akými sú Dohovor a Zmluva o Európskej únii, pre vnútroštátne súdne systémy a sudcov odôvodňuje to, že menovanie a znovu – menovanie sudcov interpretujúcich tieto zmluvy by malo požívať tú istú dôveru a rešpektovať tie isté princípy ako vnútroštátne právne systémy. CCJE ďalej uvádza, že zainteresovanie nezávislej autority uvedenej v bodoch 37. a 45. by malo byť podporované vo vzťahu k menovaniu a znovu menovaniu na medzinárodné súdy (odsek 56);

(7) CCJE má za to, že nepreložitelnosť sudcov je jednoznačným prvkom ich nezávislosti chránený na najvyššej vnútroštátnej úrovni (odsek 60);

(8) Odmeňovanie sudcov musí zodpovedať ich úlohe a zodpovednosti a musia mať garantované aj adekvátne nemocenské a sociálne zabezpečenie. Osobitná zákonná úprava

musí zabezpečiť nárast plátov sudcov v súlade s rastom životných nákladov a taktiež musí obsahovať garancie proti ich znižovaniu (odseky 61 a 62);

(9) Nezávislosť ktoréhokolvek individuálneho sudcu pri výkone jeho funkcie existuje napriek akejkolvek vnútornej hierarchii súdov (odsek 64);

(10) Použitie štatistických údajov a súdne inšpekčné systémy nemôže slúžiť na škodu sudcovskej nezávislosti (odseky 27 a 69);

(11) CCJE je toho názoru, že bude užitočné pripraviť doplňujúce odporúčanie, alebo doplniť Odporúčanie č. (94) 12 vo svetle tohto stanoviska a ďalšej práce realizovanej CCJE.

Zdroj:

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CCJE%282001%29OP1&Language=lanSlovak&Ver=original&BackColorInternet=DBDCF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864>